

Sosiaali- ja terveysministeriölle

Lausunto HE (luonnoksesta 15.10.2018) laiksi terveydenhuoltolain muuttamisesta (STM/676/2018, STM133:00/2017)

Hyvinvointialan liitto kannattaa terveydenhuoltolain 45 §:n muuttamista siten, että, että sairaanhoitopiiri voi järjestää leikkaustoimintaa toimintayksiköissä, ilman että yksikössä on kuntalaisille avoin ympärivuorokautinen yhteispäivystys (45 a §:n lisääminen). Pidämme tärkeänä, että terveydenhuoltolakiin lisättäväksi esitetty lisäpykälä 45 a § saatetaan voimaan mahdollisimman nopeasti.

Sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelusta ja valtionavustuksesta annettu laki on ollut voimassa vuodesta 1992 lähtien ja tänä aikana sairaanhoitopiirit ovat voineet hankkia erikoissairaanhoidon palveluita ostopalveluna ja palveluseteleillä. Vuoden vaihteessa voimaan astuneiden terveydenhuoltolain muutosten ja ns. keskittämisasiasetuksen seurauksena päivystysjärjestelmää on viranomaisen toimesta muutettu rakenteeltaan, mutta ei tarkoitukseltaan. Jo voimassa olevien säädösten tarkoituksena on keskittää julkista erikoissairaanhoidoa Sipilän hallituksen hallitusohjelmassa mainittujen tiettyjen vaativien leikkausten osalta.

Hyvinvointialan liiton näkemyksen mukaan on välttämätöntä, että kunnilla ja sairaanhoitopiireillä on mahdollisuus täydentää toimintaansa ja tehdä yhteistyötä yksityisen sektorin palveluntuottajien kanssa ostamalla palveluita joustavasti tilanteen edellyttämällä tavalla. Ostojen kautta voidaan mm. varmistaa lakisääteisten hoitotakuuajkojen ja asiakkaiden palvelutarpeen toteutumista kustannustehokkaasti. Tällä lainsäädännöllä ei sinällään olla muuttamassa eikä tarkoiteta muutettavaksi kunnallista itsemääräämisoikeutta koskevaa lainsäädäntöä.

Lakimuutokset ovat oma asiakokonaisuutensa, joka ei vaikuta voimassa olevien ostopalvelusopimusten noudattamiseen sopimusehtojen mukaisesti elleivät sopijaosapuolet keskenään muuta sovi. Kuten arviointimuistioluonnoksessakin todetaan, on perustuslakivaliokunta katsonut, että sopimusten takautuva muuttaminen olisi voimakkaasti ristiriidassa omaisuuden suojan kanssa. Yksityinen ostopalveluna ja palvelusetelillä tapahtuva leikkaustoiminta on pitkäaikaisesti vakiintunutta ja vaatii merkittäviä investointeja. Mikäli leikkaustoiminnan käytännön toteuttamisen osalta säädetään keskusteluissa olleita ns. tukisairaalan saavutettavuuteen ja leikkausten kokonaismäärään liittyviä kriteereitä, tulisi niiden

LAUSUNTO
23.10.2018

osalta ottaa huomioon lainsäädäntömuutosten yhteydessä yleisenä käytäntönä olevat kohtuulliset siirtymäajat.

Suunnitteilla oleva maakuntaudistus on luonteeltaan hallinnollinen uudistus, jossa järjestämisvastuu siirretään liikkeen luovutuksella nykyisiltä kunnilta, kuntayhtymiltä ja sairaanhoitopiireiltä maakunnille. Asia ei sinällään vaikuta yksityisen leikkaustoiminnan toteuttamiseen. Esitetty lakimuutos on välttämätön eduskunnan käsittelyssä olevan valinnanvapauslain näkökulmasta.

Hyvinvointialan liitto pitää ensiarvoisen tärkeänä, että maahamme jo rakennettu erikoissairaanhoidon infra on tarkoituksenmukaisessa käytössä, olipa se julkisesti tai yksityisesti rakennettua. Palvelujen tuotannossa tulee valita kilpailuneutraalisti veronmaksajien kannalta hinta/laatusuhteeltaan parhaat vaihtoehdot. Ostopalvelu- ja palvelusetelitoiminnan osalta toteutuvat jo nyt samat leikkausindikaatiot kuin julkisella sektorilla, sillä kaikki em. leikkauspäätökset tehdään sairaanhoitopiireissä. Sairaanhoitopiirit ostavat ostopalveluna ja palvelusetelillä tiettyjä etukäteen rajattuja toimenpiteitä, jotka on nivottu sairaanhoitopiirien tekemissä hoito- ja palvelusuunnitelmissa osaksi potilaiden kokonaisvaltaista hoitoa. Osassa leikkauksia käytetään hinnoitteluperusteena ns. DRG hinnoittelua ja hinta ylipäätään määräytyy aina sairaanhoitopiirin tai kunnan toimesta.

Yksityinen sektori tuottaa samoissa yksiköissä vastaavia palveluita sekä vakuutus- että yksityisasiakkaille sekä ostopalvelu- ja palveluseteliasiakkaille. Näin ollen julkinen sektori ei joudu kannattelemaan kaikkia ostopalveluita ja palvelusetelipalvelua tuottavien yksiköiden kustannuksia ja hyötyy tehokkaasta toiminnasta. Korostamme myös sitä, että yksityinen sektori on osaltaan kehittämässä ajanmukaista leikkaustoimintaa myös lääketieteellisesti.

Yksityiset terveyspalvelut ovat erittäin merkityksellisiä niitä käyttäville asiakkaille tapahtuipa palvelu sitten ostopalveluna, palvelusetelillä tai muun rahoituksen turvin. Hoidon saaminen mahdollisimman pian sen tarpeen toteamisen jälkeen, vähintään hoitotakuuaikojen puitteissa, on ensiarvoisen tärkeää sairaudesta tai vammasta seuraavien suurempien haittojen ja kustannusten estämiseksi sekä asiakkaan toimintakyvyn varmistamiseksi.

Annamme mielellämme asiaan liittyviä lisätietoja tarvittaessa, yhteyshenkilö Aino Närkki, puhelin 0400 436 438.

Helsinki 23.10.2018
Hyvinvointialan liitto